

PROTOCOL CONTRA AGRESSIONS SEXISTES

Arreplegats de la Zona Universitària

1. EL PROTOCOL

La Comissió Feminista dels Arreplegats de la Zona Universitària hem redactat aquest protocol amb l'objectiu d'aconseguir fer de la colla un espai segur.

Proposem la següent línia d'actuació per tal d'articular una resposta col·lectiva davant de qualsevol tipus de violència i discriminació. Volem remarcar que un bon funcionament de la colla depèn de totes les persones que la formem, i per tant, cal el compromís i la implicació de totes.

Així, doncs, no es toleraran actituds, comportaments ni conductes sexistes, misògines ni discriminatòries, i qualsevol agressió per motiu de gènere, orientació sexual, identitat sexual o bé accions de caire xenobòtics, capacitistes o racistes serà condemnada.

2. PREMISES

- Res justifica una agressió (ni les drogues, ni el vestuari, ni l'hora, etc.)
- Una agressió es produeix quan algú se sent agredit/da: cadascú té els seus límits, que són variables en funció de les vivències de cada persona. No és legítim qüestionar els límits de l'altre.
- El patriarcat és un sistema de relacions de poder on el rol masculí té el privilegi. Aquest sistema atorga una situació privilegiada a les persones socialitzades com a homes.
- Des d'aquesta lògica els homes tenen atorgats uns drets sobre les dones, que els fan situar-se en una posició de superioritat. Això no vol dir que tots els homes exerceixin el poder que els és atorgat però sí que es poden creure amb el dret a exercir-lo.
- Totes i tots podem ser agressors/es: totes i tots podem traspasar els límits de l'altra persona, ja que aquests són subjectius i individuals. Hem de recordar que ens socialitzem en un sistema heteropatriarcal.
- Una agressió és un abús de poder d'una persona sobre una altra: no és un malentès, ni un conflicte.
- El consentiment significa donar permís perquè alguna cosa ocorri o estar d'acord a fer-la. Les relacions o actes sexuals són consentides quan cada persona involucrada ha manifestat estar d'acord amb el que està fent i ha donat el seu permís. Les relacions o actes sexuals sense l'acord o permís d'una persona són violència sexual. El consentiment s'ha de donar d'una forma activa i afirmativa. Aquest no és l'absència d'un NO, sinó que seria

l'existència d'una expressió clara i afirmativa d'interès i desitjos. Es basa en el principi que només Sí significa Sí.

- Les persones agredides no són “víctimes passives”, més aviat són supervivents del sistema. En la resposta a una agressió hem d'actuar sempre amb el consentiment de la persona agredida i respectar la seva decisió personal i política. L'objectiu principal és l'apoderament de la persona agredida, i per tant aquest protocol neix com un mecanisme de protecció transversal de l'espai, però sense menystenir mai la decisió de la persona que pateix l'agressió.

3. ACTUACIÓ

En aquest apartat trobem la proposta d'actuació que seguirem per a tal de fer front una agressió sexista. Aquesta línia d'actuació es basa en un sistema de nivells per a tal d'avaluar les agressions. Hem ordenat les diferents actituds en 3 nivells diferents (vegeu al punt 5) segons la seva gravetat. Cada nivell tindrà una sanció diferent:

- 1r nivell: Avís. Parlar amb l'agressor per tal que sigui conscient que ha comès una agressió i que reflexioni sobre les seves accions.
- 2n nivell: Comentar seriosament cap al individu. Depenent de l'actitud d'aquest demanar que faci alguna formació al respecte.
- 3er nivell: Expulsió de la colla. Acompanyament a la víctima i assessorament legal.

3.1. DETECCIÓ

- Per part de la mateixa persona agredida.
- Per part d'alguna companya, amiga o testimoni de l'agressió.
- Per part de la Comissió Feminista.

Si des de la Comissió Feminista detectem una agressió sexista, se li comentarà a la persona afectada l'existència del protocol i se li oferirà ajudar si al final ho veu necessari. De totes maneres, es controlarà la persona agressora per determinar la naturalesa del seu comportament, és a dir, si es tracta d'una actitud puntual o reiterada.

Les queixes es tractaran amb la màxima discreció i les podem rebre tant en persona com des del correu de la Comissió Feminista (gruptreballarreplegats@gmail.com), o des d'un formulari de Google, el qual estarà fixat al canal de comi femi i es passarà pels grups de manera regular. Cal remarcar que poden fer-se de manera anònima per la qual cosa només la persona que hagi parlat amb la víctima coneixerà qui és.

3.2. ACOMPANYAMENT

- Si la persona afectada ho requereix, es portarà a un lloc tranquil sempre evitant que no coincideixi amb la persona agressora.
- Allà se li oferirà la possibilitat d'explicar què ha succeït i se la informarà de totes les possibles actuacions depenent del tipus d'agressió que hagi patit.
- S'informarà a la persona afectada dels canals d'atenció o denúncia (serveis propis de la Universitat, serveis especialitzats, serveis sanitaris, serveis policials i judicials i d'altres) més enllà del circuit intern que es pugui fer com a col·lectiu.
- També serà important comentar-li a la persona que en un futur vulgui acudir a instàncies policials o judicials per a interposar una denúncia és important que conservi les possibles proves (emails, fotos de les lesions on se la identifiqui, missatges, cartes, historial de trucades, ...) i, en el cas que la violència sigui de tipus sexual seria convenient que acudís a un servei mèdic abans de netejar-se o canviar-se de roba.
- Al llarg de tot el procés, es tindrà cura de la persona agredida, tant per part de les integrants de la Comissió Feminista, com de les companyes que sol·liciti.

3.3. AVÍS I EXPULSIÓ

En el cas de rebre una queixa durant l'assaig, les integrants de la comissió feminista es reuniran i valoraran com actuar davant a situació seguint les pautes marcades a la taula. Un cop presa la decisió, se li farà un primer avís a l'agressor on se li comentarà que ha realitzat una agressió per tal que en sigui conscient, si respon adequadament, se li demanarà que canviï d'actitud.

Cal remarcar que mai es dirigirà una persona sola a parlar amb l'agressor, ho faran com a mínim dues persones integrants de la comissió i que tinguin poca proximitat amb ambdues persones (agressor i persona afectada).

En el cas que rebem una segona queixa de nivell 1 d'una persona reincident, l'agressió passarà a ser valorada de nivell 2 i se li oferirà una formació per tal que els serveixi a canviar aquesta actitud.

Si ens trobem davant d'un cas de nivell 3, el qual engloba infraccions greus o la reiteració de diverses lleus, l'agressor serà expulsat de la colla. Aquesta expulsió la gestionarà únicament el Grup Treball, i no es farà cap comunicat a la resta de la colla amb la finalitat de protegir la persona agredida.

Si l'agressió és durant un ambient festiu:

Els membres del Punt Lila actiu demanaran a la persona agressora de marxar al punt físic del Punt Lila-LGBTI o a un lloc més tranquil per tal de poder parlar amb calma, fent el possible per evitar que persona agredida i persona agressora coincideixin.

Se li demanarà també la seva versió dels fets a la persona presumptament agressora. Allà, es comunicarà a la persona que està realitzant una agressió masclista o LGTBIfòbica, que està violentant a la persona agredida, de la forma més neutral possible. Si ho entén, se li demanarà que canviï d'actitud i que es disculpi envers la persona agredida pel seu comportament, sempre que ella ho vulgui. Si no ho entén, se li comunicarà que, si no rectifica la seva actitud, serà expulsat de l'espai.

En cas que la persona agressora no vulgui acudir al punt físic del Punt Lila-LGBTI, les persones integrants del Punt Lila l'expulsaran de la festa. En cas que necessitin ajuda o la persona es comporti de manera violenta, es demanarà a la Comissió de Seguretat de la colla amfitriona (si n'hi ha), a la seguretat pròpia de l'establiment o en última instància als cossos de seguretat l'assistència pertinent.

Si l'agressió és molt greu i la persona agressora posa en risc a la resta, se li demanarà que marxi fent èmfasi en què li demana el Punt Lila i no la persona agredida (tot i que si aquesta última sí que ho demana i vol que la persona agressora ho sàpiga, també se li pot dir).

En cas d'estar a un local/esdeveniment amb autoritat de seguretat externa a la colla, demanar a Junta de la colla amfitriona que prèviament informi de l'existència del Punt Lila-LGBTI i del protocol, i se li doni autoritat per demanar-los que expulsin a la persona agresora de la festa.

Un cop realitzada l'expulsió, serà responsabilitat de les integrants del Punt Lila-LGBTI amfitrió no permetre que torni a accedir a l'espai i es recordarà pel micròfon que no es tolera cap agressió sense perjudicar l'anonimat dels casos. Dues integrants del Punt Lila-LGBTI s'encarregaran d'acompanyar la persona agredida fins on veiem que ja no s'hi aproparà, sempre ens adaptarem a la situació del moment i al que la persona agredida vulgui. Si aquesta última ho prefereix, l'acompanyament el podrà fer una persona de confiança de la persona agredida o alguna integrant de la comissió de gènere d'alguna colla visitant. En tot cas, les integrants del Punt Lila-LGBTI estaran informades de qui fa l'acompanyament i fins on.

La Junta Directiva/Comissió de gènere de la colla a la que pertany la persona agressora serà qui decideix les conseqüències últimes de l'agressió a la seva colla d'origen. Es valorarà també si aquesta persona podrà participar a esdeveniments futurs conjunts entre les colles implicades. Només les comissions de gènere de les colles implicades seran informades de la situació, i sempre amb l'aprovació de la persona agredida.

En tots els casos (sempre que la persona agredida hi estigui d'acord) s'haurà de: Omplir la fitxa de recollida de dades (Annex) per valorar i coordinar quines actuacions i derivacions es faran per tal d'abordar la situació.

La persona encarregada d'omplir la fitxa haurà de vetllar perquè durant tot el procés de recollida d'informació, la persona que ha comunicat la situació no se senti violentada a l'hora de respondre i donar tota la informació que les persones de referència necessiten per tal de poder actuar adequadament (i que la persona afectada no se senti tampoc violentada). A més a més, es podrà anotar tota la informació addicional que es consideri necessària procurant tractar la informació amb cura i que el tipus d'anotacions que s'hi facin no acabin essent cap judici de valor.

Així, les persones referents hauran de tenir emmagatzemada tota la informació que rebin en referència a cada cas concret: la fitxa de registre de la situació així com el resum de totes les trobades amb les parts implicades.

4. DIVERSES SITUACIONS A DIADES

En cada situació específica s'actuarà de la manera següent:

- **Persona agredida i persona agressora: Integrants de la mateixa colla castellera + Punt lila-LGBTI organitzat per la colla amfitriona.**

Al moment: acollida i valoració de la resposta per part del Punt Lila-LGBTI de la colla amfitriona, o en cas que la persona agredida ho desitgi, la colla escollida actuarà, si és possible, en coordinació amb la colla amfitriona.

Seguiment del cas:

Persona agredida i persona agressora:

→ Si son de la colla amfitriona: serà aquesta mateixa.

→ Si son d'una colla convidada: com la persona agredida desitgi (per part de la colla amfitriona o de la Comissió de gènere/Punt-LGBTI de la seva colla).

- **Persona agredida i persona agressora: Integrants de diferents colles castelleres + Punt Lila-LGBTI organitzat per la colla amfitriona**

Al moment: acollida i valoració de la resposta per part del Punt Lila-LGBTI de la colla amfitriona, o en cas que la persona agredida ho desitgi, la colla escollida actuarà, si es pot, en coordinació amb la colla amfitriona.

Seguiment del cas:

Persona agredida → com la persona agredida desitgi: per part de la colla amfitriona o de la Comissió de gènere/Punt-LGBTI de la seva colla.

Persona agressora → inicialment depèn del que la persona agredida desitgi i la gestió final per part de la colla a la qual pertany.

- **Persona agredida i persona agressora: Integrants de la mateixa colla castellera + Punt lila-LGBTI organitzat en conjunt (colla sense punt lila propi)**

Al moment: acollida i valoració per part del Punt Lila-LGBTI en funcions, o en cas que la persona agredida ho desitgi, la colla escollida actuarà, si es pot, en coordinació amb el punt Lila-LGBTI en funcions.

Seguiment del cas:

Persona agredida i persona agressora:

→ Si son de la colla amfitriona: com la persona agredida desitgi (per part del punt lila- LGBTI en funcions o la colla escollida en contacte amb una responsable de la colla amfitriona (ex. presidència)).

→ Si son d'una colla convidada: com la persona agredida desitgi (per part del punt lila- LGBTI en funcions o de la Comissió de gènere/Punt-LGBTI de la seva colla).

- **Persona agredida i persona agressora: Integrants de diferents colles castelleres + Punt lila-LGBTI organitzat en conjunt (colla sense punt lila propi)**

Al moment: acollida i valoració per part del Punt Lila-LGBTI en funcions, o en cas que la persona agredida ho desitgi, la colla escollida actuarà, si es pot, en coordinació amb el punt Lila-LGBTI en funcions.

Seguiment del cas:

Persona agredida → com la persona agredida desitgi: per part del punt lila-LGBTI en funcions o de la Comissió de gènere/Punt-LGBTI de la seva colla en contacte amb una responsable de la colla amfitriona (ex. presidència)).

Persona agressora → inicialment depèn del que la persona agredida desitgi i la gestió final per part de la colla a la qual pertany.

- **Persona agredida no pertany a cap colla.**

Al moment: Punt Lila-LGBTI amfitrió o en funcions gestiona la situació.

Seguiment del cas:

Persona agredida → per part del punt lila-LGBTI en funcions o de la Comissió de gènere/Punt-LGBTI que esculli.

Persona agressora: si pertany a una colla castellera se li aplica el protocol unitari en un primer moment.

→ Si és d'una colla amb punt lila-LGBTI/comissió de gènere: aquest farà el seguiment

→ Si és d'una colla que no en té: dependrà del que la persona agredida desitgi, per part del punt lila-LGBTI en funcions o la colla escollida en contacte amb una responsable de la colla amfitriona (ex. presidència).

- **Persona agressora no pertany a cap colla.**

Al moment: Punt lila-LGBTI amfitrió o en funcions gestiona la situació.

Seguiment del cas:

Persona agredida → colla a la qual pertany; es fa seguiment fins que ho desitgi (complimentar la fitxa inclosa a l'annex).

Persona agressora → colla a la qual pertany la persona agredida.

5. TIPUS I CLASSIFICACIONS DE VIOLÈNCIES

Parlem de les violències de gènere per a referir-nos a tots els tipus de violències que s'exerceixen com a manifestació de la discriminació, la desigualtat i les relacions de poder del sistema sexe-gènere cisheteropatriarcal.

Entenem per violència masclista aquella que s'exerceix sobre les dones pel sol fet de ser dones, fruit de la societat patriarcal en què vivim, nodrida de relacions de poder dels homes sobre les dones.

Entenem per violència per raó d'orientació sexual, identitat de gènere o bé expressió de agènere, la violència que s'exerceix sobre les persones que tenen una orientació sexual i afectiva diferent de l'heterosexual, s'identifiquen amb un gènere diferent del que se'ls va assignar en néixer o bé tenen un rol i expressió de gènere que no correspon al model de masculinitat o feminitat hegemònic establert.

La llei 5/2008 diferencia l'assetjament sexual de les agressions sexuals, definint-les de la següent manera:

- **Assetjament sexual:** el constitueix qualsevol comportament verbal, no verbal o físic no desitjat d'índole sexual que tingui com a objectiu o produeixi l'efecte d'atemptar contra la dignitat d'una dona o de crear-li un entorn intimidatori, hostil, degradant, humil·liant, ofensiu o molest.
- **Agressions sexuals:** consisteixen en l'ús de la violència física i sexual exercida contra les dones i les menors d'edat que està determinada per l'ús premeditat del sexe com a arma per a demostrar poder i abusar-ne. Cal remarcar que les agressions esmentades a continuació només són exemples i que qualsevol situació on una persona se senti agredida és una agressió.

	NIVELL 1	NIVELL 2	NIVELL 3
PSICOLÒGICA: Conducta que produeix una desvaloració o patiment	Insultar, anomenar-la amb adjectius degradants, escridassar, ridiculitzar, desautoritzar, fer burles o bromes sexistes, menysprear, infantilitzar, inferioritzar, ignorar, invisibilitzar, interrompre, fer-la sentir incompetent,	Amençar, fer xantatge, utilitzar un problema o una condició de la persona agredida en contra d'ella (diversitat funcional, malaltia, etc.) , exigir obediència.	Amençar de mort, amenaçar amb el suïcidi

	<p>paternalització, maternalització, agressions a través de les xarxes socials, mostrar prepotència perquè sigui la novia de, acusar d'infidelitat, manifestar gelosia i sospita, forçar gelosia, jutjar la persona, control de les relacions amb els altres, fer comentaris sobre la seva aparença física rebaixant la seva autoestima.</p>		
<p>FÍSICA: Acte o omisió de força contra un cos.</p>	<p>Envair espai, parlar a prop de forma intimidadora, tocaments no sexuals no desitjats, donar empentes, acusar amb el dit davant dels ulls.</p>	<p>Arraconar, acorralar, aïllar, agafar amb força, escopir, pessigar, agafar pel braç, retenir-te momentàniament, fer la traveta perquè caigui, assetjar o perseguir</p>	<p>Donar cops de puny, donar cops de peu, mossegar, agafar pel coll, retenir o tancar, cremar, tallar, immobilitzar</p>
<p>SEXUAL: Acte de naturalesa sexual no consentit per mitjà de violència, intimidació, prevalença o manipulació emocional.</p>	<p>Bavós, mirada lasciva, comentaris lascius i/o obscens, tracte despectiu, comentaris i preguntes discriminatòries sobre la sexualitat de les dones i persones LGBTI+: "Però vosaltres com folleu?"</p>	<p>Pressionar o forçar a fer alguna cosa de caràcter sexual o amb intencions sexuals; ser un babós, anar darrere d'una dona de forma repetitiva, demanar insistentment un petó, insistir en anar a un altre lloc, seguir-la, etc; refrecs o tocaments indirectes de forma sexual</p>	<p>Violació (no només penetració), exhibicionisme sexual, xantatge sexual, forçar pràctiques sexuals no desitjades, prendre represàlies si la persona no accedeix a tenir relacions sexuals, fer fotos o vídeos sense consentiment, difondre imatges/vídeos de la persona amb contingut sexual, tocaments sexuals no desitjats (abús). Pressionar a practicar sexe no segur, explicar intimitats sexuals, assetjament per opció sexual, obligar a realitzar pràctiques no consentides.</p>
<p>AMBIENTAL: Destrucció d'objectes</p>	<p>Utilitzar objecte de molt valor per fer pressió, etc.</p>	<p>Modificar, llançar, desordenar, amagar o destruir elements i</p>	

personals o alteració de l'espai vital de la persona.		objectes: per exemple de l'espai de treball, reunions i confort com ara esborrar documents del PC, amagar material de consulta, etc.	
SIMBÒLICA: Expressió no física de la violència.	Cosificar (utilitzar el cos com a reclam, fer comentaris sobre l'aspecte físic, etc.) ús de llenguatge i/o imatges discriminatoris, pressió social.	Qüestionar el tipus de vestimenta, les capacitats, etc. Difondre pels grups de WhatsApp, les xarxes socials o canals de comunicació formals i informals del col·lectiu imatges, vídeos o continguts personals sense el consentiment de la persona	

ECONÒMICA: Privació intencionada i no justificada de recursos econòmics.	Que una dona o una persona LGBTI+ demani una partida pressupostària al col·lectiu i se li denegui per no valorar la seva proposta com a important i, en canvi, a una altra similar però proposada per un home s'accepti.		
SOCIAL: Control de la "vida social".	Iniciar i potenciar rumorologia o crítiques sobre la persona		Encobrir de manera premeditada/reflexiva a una agressió
CULTURAL: Submissions i coaccions recolzades a partir d'imposar estereotips de gènere, creences, valors i expectatives.	Reforçar els estereotips de gènere i sobre les persones LGBTI+. Per exemple, fer referència als genitals per parlar d'un gènere o fer comentaris imposant la heterosexualitat o donant-la per suposada.	Banalitzar, burlar-se, fer bromes sobre la perspectiva de gènere, el consentiment, les agressions, les accions que duguin a terme el Punt lila-LGBTI: per exemple, justificar conductes tipificades d'agressions o dificultar la resolució de conflictes generant ambients tensos o incòmodes.	

6. ANNEX

6.1 FITXA DE REGISTRE

Responsable + colla a la qual pertany (Persona que omplirà la fitxa):

Persona demandant: (Només omplir si la persona que fa la demanda no és la mateixa que la presumptament afectada):

- Nom:
- És major d'edat?:
- Relació amb colles castelleres participants (membre/castellera/persona externa):
- Quan fa que participa al col·lectiu?
- Té alguna responsabilitat/visibilitat?:
- Tipus de demanda:
 - Informació
 - Assessorament
 - Intervenció
 - Suport psicològic
 - Acompanyament

QUI PATEIX LA VIOLÈNCIA?

- Nom:
- És major d'edat?:
- Relació amb colles castelleres participants:
- Quan fa que participa al col·lectiu?
- Té alguna responsabilitat/visibilitat?:
- Quina relació/vinculació té amb la persona que exerceix la violència?
- Tipus de violència
 - Psicològica
 - Física
 - Sexual
 - Ambiental
 - Simbòlica
 - Econòmica
 - Social
 - Cultural
- Hi ha algú més que conegui la seva situació?
- Hi ha algú del col·lectiu que conegui la seva situació?
- Amb quins suports pot comptar?
- Quant fa que es produeix aquesta situació?

DESCRIPCIÓ DELS FETS

(Nombre d'agressions, dates aproximades, persones que hi eren presents...)
Creus que hi ha altres persones de l'organització que han patit situacions similars?

QUI EXERCEIX LA VIOLÈNCIA?

- Nom:
- És/son majors o menors d'edat?
- Relació amb colles castelleres participants:
- Quant fa que participa en el col·lectiu?
- Té/tenen alguna responsabilitat/visibilitat?

Possibles derivacions de la demanda (Institucions que poden ser d'ajuda en el lloc de l'agressió: Universitats, etc). En el cas del seguiment s'encarregaran les colles implicades.